

Māla pika

2Tim 2,20.21: „Lielā namā ir ne tik vien zelta un sudraba trauki, bet arī koka un māla, un citi godam, bet citi negodam; ja tad nu kāds nošķīstas no tādām lietām., tad viņš būs trauks godam, svēts, derīgs tam Kungam (gr. despotē ‘saimniekam, valdniekam’), sataisīts ikkatram labam darbam.”

“Es vēlos Tev atklāti jautāt – vai Tu nes augļus?

Vai Tu nes augļus ar savu mantu?

Vai Tu nes augļus ar saviem talantiem?

Vai Tu nes augļus ar savu laiku?

Ko Tu šobrīd dari priekš Jēzus?”

To jautāju nevis es, bet cits baptistu mācītājs – Čārlzs Sperdžens.

Vai tu nes augļus? Ar savu dzīvi, izturēšanos, vārdiem. Tas ir ārkārtīgi svarīgi. Jēzus ir teicis, ka kristiešiem tas ir jā dara. Evaņģēlists Jānis saka, ka neauglīgais zars tiek nocirsts un iemests ugunī. Ja tu nenes augļus, tu esi derīgs tikai malkai. Pie Debesu vārtiem man neprasīs, vai es pareizi esmu sapratis vienu vai otru teoloģisku jautājumu. Man prasīs, kāda ir bijusi mana praktiskā dzīve, vai tā ir nesusi augļus.

Mūsu tekstā ir runa par māla traukiem citu trauku vidū. Un tad mums rodas iespaids, ka iepretī zelta un sudraba traukiem tie māla trauki ir kaut kas necils, tie ir tie trauki negodam. Mums labāk ir saprotams 1Pēt 2 izteiktais aicinājums – topiet par akmeņiem Dieva celtnē. Akmens – tas šķiet kaut kas stiprs un nemainīgs.

Taču māls nav nemaz tik mazvērtīgs. Tā pielietojums būvmateriālu, keramikas izstrādājumu, cementa ražošanā, porcelāna un fajansa rūpniecībā u.c. nozarēs ir ļoti plašs. Ne velti mālu sauc arī par Latvijas zeltu. Bībele atkārtoti lieto ainu par mālu podnieka rokās. Ko mums saka šis teksts?

1. Mēs esam dažādi: pēc vecuma, rakstura, spējām, spēka, dzimuma, muzikalitātes, fiziskās uzbūves, auguma, svara, intelektuālajām spējām. Atšķirīgi viens no otra. Nav divu absolūti vienādu cilvēku. Arī attiecībā ar Dievu mēs esam ļoti dažādi: pavisam vēl zīdaiņi, jau stipri Dieva vīri un sievas, dedzīgi un atsaluši, patiesi un liekuļi, varbūt vispār bez Dieva.

Pāvils to grib pateikt Timotejam, lietojot metaforu par saimnieka namu, kurā ir daudz trauku. Arī šodien draudzē ir dažādi “trauki”. Visi nebūt nav ideāli kristieši. Ir tādi, ko Dievs var lietot, – trauki godam, un ir Dievam nederīgi trauki, – trauki negodam. Varbūt draudzē ir arī tādi, kas vispār nav kristieši. Vārdi „lielā namā” ļauj mums paplašināt savu skatu un domāt par lielo kristiešu baznīcu pasaulē. Arī tajā ir dažādas draudzes, dažādi grupējumi, un dažādi locekļi.

Kāds es esmu draudzē? Trauks godam vai trauks negodam? Derīgs vai nederīgs Dievam? Mēs jau katrs domājam, ka mēs esam tie zelta un sudraba trauki. Tie trauki negodam, – tie jau ir citi. Mēs pat varētu nosaukt un ar pirkstu parādīt, kuri tie negoda trauki draudzē ir. Dažādi mēs esam draudzē, dažāda šodien ir kristietība. Tāpat kā trauki lielā namā.

2. Ko darīt? Ņemt un iztīrīt draudzes ēku? Nē, Pāvils saka, jāsāk ar citu: “ja kāds nošķīstas.” Jāsāk ar sevi.

Vai gribi būt labāks trauks? Iespēja ir. Nav tā, ka Dievs tevi būtu radījis kā trauku negodam un tavs liktenis ir mūžīgi tupēt kā naktspodam zem gultas. “Ja kas nošķīstas,” – to tu vari izdarīt, uz to tu esi aicināts. Ne uz draudzes ģenerāltīrīšanu, bet uz savu paša šķīstīšanos.

Kontekstā ar metaforu par mālu šāds aicinājums šķiet diezgan nesaprotams. Ko tad māls pats var izdarīt? Viss taču ir podnieka varā. Taču ir jāatceras, ka Bībelē katra līdzība un metafora, ar maziem izņēmumiem, ir lietota, lai ilustrētu tikai vienu domu.

Problēma, kas apdraudēja pirmo kristiešu draudzes bija maldu mācības. (2Tim 2,14–26) Kā Timotejam rīkoties šādā situācijā? Draudzē ir dažādi cilvēki, arī maldu mācītāji, kas visu posta.

2Tim 2,17: "un viņu vārdi kā ēdējs krimzdami krimtīs."

(2012. gada tulk.: "un viņu vārdi ies plašumā kā gangrēna.")

Runa ir par maldīgiem uzskatiem un maldīgu, nekristīgu, dzīvesveidu. Arī šodien tā ir draudžu problēma. Ko darīt? Pāvils saka: "Jāšķīstās pašam!"

Timotej, tā ir tava kā Dieva kalpa nepieciešamība. Tā ir katra draudzes locekļa nepieciešamība – šķīstīties. Tikai tā mēs varēsim būt noderīgi savam Kungam, sagatavoti jebkuram labam darbam un stāvēt pretī maldu mācībām. Jātur sevi tīru, jāsāk katram ar sevi. Situācijā, kad draudze ir nepilnīga, kad pasaules gars iespiežas draudzē, kad kristietība visā rietumu pasaulē sekularizējas – turēt sevi tīru, šķīstīties.

Svētāpšana un augļu nešana. Atkal tās parastās, vecās lietas. Bet nevajag kristietībā mēģināt atklāt kaut ko jaunu un nograut vecos pamatus.

Arī šodien kristietība ir pilna ar dažādām mācībām. Tāpat kā pirmo kristiešu draudzēs. Jo sātans strādā. Pasaulē ir vairāk nekā 2 miljardi kristiešu. Tas varētu būt milzīgs spēks. Bet kristieši ir sadalījušies ap 28 000 konfesijās, sektās, grupās, kopienās. Tas ir sātana darbs. Un tā nebūt nav cīņa par svētāku dzīvi. Nē, lielākoties tie ir strīdi par pareizāko mācību!

Kā izvērtēt visas mācības? Vienīgā prizma, caur kuru visu ir jāizlaiž, ir Dieva vārds, Bībele. Man vērtējums ir pavisam vienkāršs: viss, kas kristietībā primāri nerunā par grēku, grēku nožēlu un neaicina pieņemt Dieva Dēla Jēzus Kristus upuri, bet priekšplānā izvirza cilvēka emocijas, labsajūtu, labklājību vai ko citu, – tie ir maldi.

3. Svēta dzīve Pāvils saka: „Jo tāda ir Dieva griba – lai jūsu dzīve būtu svēta.” (1Tes 4,3) Ar bailēm un drebēšanu gādāji par to!

Grēks un grēka nožēla – vai par to runājam mūsdienās? Vai tā ir mūsu ikdienas aktualitāte? Nē, grēku nožēla un svēta dzīve ir nobīdīti kaut kur kristietības „lauciņa” pašā malā. Tā ir šodienas kristietības tragēdija un sātana triumfs.

Svēta dzīve – tam jābūt mūsu tiekšanās virzienam un atbildība. Mēs bieži sajaucam virzienus. Mēs tiecamies pēc zināšanām, pēc emocijām, labklājības, dziedināšanas, bet aizmirstam pašu Kristu un Viņa mācības centru: dievbērniību un svētdzīvi. Mēs domājam, ka Kristus ir miris un augšāmcēlies tādēļ, lai mums nodrošinātu labu un pārtikušu dzīvi šajā pasaulē. Jā, Dievs var dot arī to, bet tas nav galvenais, pēc kā mums būtu jātiecas.

Pārsteidzoši šajā sakarībā ir vārdi, kas uzrakstīti Jer 8,19: „Manas tautas meitu vaimanu balss atskan no tālas zemes: „Vai tad tas Kungs vairs nav Ciānā?” Praviētis Jeremija tūlīt turpina (Jer 8,20): „Es esmu satriekts savas tautas meitu sabrukuma dēļ.” Tragiska situācija. Bet Dievs uz visu to atbild: „Mani jūsu žēlabas neaizkustina!” Tik cietsirdīgs ir Dievs?! Bet Dievs paskaidro, kāpēc Viņu šīs žēlabas neskar: vaimanātāji grib tikai palīdzību. Pašu Palīgu tie negrib.

Tā ir pasaules nelaime. Tā ir mūsu dzīves nelaime: mēs gribam tikai palīdzību visās savās vajadzībās, bet pašu Palīgu, – Pestītāju un Glābēju Kungu Jēzu Kristu – nemaz negribam. Viņam mēs aizslēdzam savu sirdi. Mēs tiecamies nepareizā virzienā! Raudzīsimies vispirms nevis pēc palīdzības, bet pēc Palīga!

Svēta dzīve – tā ir cenšanās palikt stingrās Dieva valstības robežās, tā ir Dieva valstības „sarkano līniju” ievērošana. Tā ir nepārtraukta pieaugšana svētumā. Bībele to paskaidro ar dažādiem vārdiem:

- novelciet veco cilvēku un viņa darbus;
- nemelojiet;
- mīliet cits citu;
- tiecieties pēc dievbijības;
- bīstaties no grēka;
- dzīvojiet godīgi;

Tie nav skaisti saukļi un tukšas frāzes. Tas ir kristieša raksturojums, tie ir viņa pienākumi.

Politikā bieži tiek vilktas „sarkanās līnijas”. Vai mums kristietībā ir savas „sarkanās līnijas”? Vajadzētu

būt un turklāt ļoti asi novilkām. Vai mēs varētu skaidri nedefinēt: ar to es nesamierināšos, tā es nedarīšu. Vismaz centīšos. „Sarkanās līnijas” kristietībā ir pazudušas.

Kāpēc ar tādu pašu milzu enerģiju, ar kādu mēs dzenamies pēc laicīgām lietām, mēs netiecamies Jēzus virzienā? Atbilde ir viena: mēs nejūtam vajadzību, mums ir labi tāpat. Mēs jūtamies garīgi veseli. Ar mums taču viss ir kārtībā! Tie citi, jā, tie gan. Cik briesmīgs, iemidzinošs stāvoklis! Kā sātans ir pratis mums aptumšot acis! Tu jau esi vesels. Viss ir vislabākajā kārtībā.

Sātans jau necenšas uzreiz aizvest cilvēku projām no Jēzus. Viņš grib tevi iemidzināt, nohipnotizēt, lai tu domātu, ka ar tevi viss ir kārtībā. Un kamēr tu jutiesies garīgi vesels, tev nevajadzēs meklēt Ārstu. Sātans ļoti labi zina, ka, kamēr viņam izdosies tevi noturēt tādas „šķietamas” veselības stāvoklī, tu būsi formāls kristietis, tava garīgā dzīve būs mirusi. Un sātans savu mērķi būs sasniedzis. Kaut mēs beidzot sāktu sajusties neveseli, grēcīgi Dieva priekšā!

Un Jēzus mūs neaicina uz kaut ko abstraktu un neiespējamu. Viņš ar savu piemēru parāda mums virzienu un ceļu. Arī šodien Viņš aicina: “Sekojiet Man. Topiet svēti kā Es.”

Lai raugāties uz Viņu kā uz dzīves paraugu! Šodien mūsu galvas ir piebāztas ar zināšanām par Kristu. Ar ko ir piebāzta sirds? Kaut vairāk mūsu sarunās, ģimenē un draudzē atskanētu vārds “Jēzus”!

4. Mans piemērs

Es sāku runāt par piemēru. Kāds tad ir mans kā kristieša piemērs?

Kas varētu būt dzeltenās krāsas piemērs? – Gailene. Balts – kā sniegs. Sarkans – kā asinis.

Kas varētu būt kristieša piemērs Debesu valstībā? Vai Dievs nosauktu Tavu vārdu? Mēs iesakām viens otram labus speciālistus, par kuriem mēs esam droši, ka tie visu izdarīs kā nākas. Vai mani kāds ieteiktu kā kristīgās dzīves paraugu?

Ja mēs esam grēka pilni, tad varam cilvēku novest tikai grēkā. Vispirms ir jāšķīstās pašiem. Nevar sagaidīt svētību, ja neesam caur grēku nožēlu sagatavojuši tai vietai.

Jā, tagad tas nav modē. Tagad valda citi principi. Mūsu garīgais mantojums vairs nav vērtība. Viss ir jāmaina, visam jānotiek pa jaunam. Ir izmainījusies dievkalpojumu forma. Bet mūsu tēvu garīgais mantojums, ko viņi ir iznesuši cauri ciešanu un spaidu laikiem, - vai tas būtu bijis nepareizs? Vai viņi būtu kļūdījušies jautājumā par svētu dzīvi?

1Pēt 2,12: „Dzīvojiet krietni (godīgi) pagānu starpā, lai tie redzētu jūsu labos darbus un pagodinātu Dievu piemeklēšanas dienā.”

Rādiet kristīgu piemēru!

Bērnu mācām, ka nevajag iet pie sarkanās gaismas. Vai paši to darām? Nekad neko nepārkāpjām? Maksājam nodokļus? Vai bērni redz mūs lūdzam Dievu? Apkārtējie mūsu savaldību, mīlestību, līdzjūtību utt.

Nevis gudras pamācības, bet praktiskā dzīve un izturēšanās kā piemērs. Jaunā Derība saka, ka mēs esam Kristus ieteikšanas vēstule, Kristus saldā smarža. (2Kor 2,15) Vai no manis nenāk tikai liela smirdoņa, ka ļaudīm no tāda Kristus ir jābēg?

Kādreiz lasīju pamācības, ko darīt dažādās ārkārtas situācijās. Tur bija arī padoms, ko darīt, ja esi dzīvs apraksts zārkā? Vairs neatceros, kādi bija ieteikumi, bet varu pateikt, ka garīgajā ziņā ceļš ir skaidrs: vienmēr ir jātiecas svētuma virzienā. Tad sātānam neizdosies mūs dzīvus aprakt. Daudzi kristieši tādi arī ir: miesīgi dzīvi, bet garīgi jau kapā. Ja tieksimies svētuma virzienā, tas nekad nenotiks.

5. Ko man darīt? Vai vispār es pats varu kaut ko izdarīt? Svētrunas teksts runā par mālu. Māls taču pats neko nevar izmainīt!

Bet Jaunā Derība atkārtoti mudina kristiešus uz izmaiņu. Pāvils nesaka, ka cilvēks būtu marionete lielajā Dieva spēlē. Viņš aicina cilvēku šķīstīties, tapt par māla piku Lielā podnieka rokās. Ja mēs paši neko nevarētu šajā virzienā paveikt, tad kāda jēga būtu šādiem aicinājumiem?

Un tomēr: kā lai es topu par māla piku Dieva rokās? Kā lai nododu sevi Viņa veidošanai? Man šķiet, ka atslēgas vārds ir 1Tim 6,11: „(..) dzenies pēc taisnības, dievbijības, ticības, mīlestības, pacietības, lēnprātības.”

Dzenies, to mēs varam! Es nevaru pats sevi izmainīt, bet es varu dzīties, tiekties Viņa virzienā. Tādu

spēju Dievs mūsos ir ielicis. Jēzus saka: “Dzenieties pēc Dieva valstības, tad visas pārējās lietas taps piemestas.” Dzenies! Pieliek pūles! Bet pareizā virzienā – lai pārtaptu par māla piku un ieliktu sevi Viņa rokās.

6. Māla pika. Māla pika Dieva rokās – tā kristietim ir īstā vieta un vispareizākais stāvoklis augļu nešanai un svētīšanai. Vai vēlies šodien no jauna bez nosacījumiem sevi kā māla piku ieliktu Viņa rokās? Prāts tā īsti tam negrib piekrist. Mums ir daudz citu vēlmju, kuras mums ir pirmajās vietās. Dziļākās virzienus esam samainījuši. Mums gribas iet ar Dievu, bet paturēt arī savu lielo “Es”.

Vai gribi sevi no jauna ieliktu Dieva rokās un ļauties, lai Viņš tevi veido? Jā, tu to izdarīji savas ticības dzīves sākumā, bet ar to ir par maz. Jo sātans cenšas izraut tevi no Dieva rokām. Ar maldu mācībām, ar grēku, ar šaubām, ar mazticību, ar rūgtumu, nepiedošanu, nosodišanu, – dažādi. Sātana ieroču arsenāls ir ļoti plašs.

Nav jāmeklē īpaša izdevība, jāseko draudzes informācijai, lai to darītu. Jebkurā brīdī ir tā iespēja un izdevība sevi ieliktu Jēzus rokās.

7. Bet tas būs ilgs un sāpīgs pārtapšanas process. Jo pēdējais etaps podnieka darbā ir trauka apdedzināšana, lai piešķirtu tam izturību. Neapdedzināts māls būs trausls.

Dievs tevi apdedzina. Lai tu būtu ciets, stiprs savā ticībā; lai tu nelaistu cauri ūdeni, maldu mācības, nekristīgu dzīvi, grēku. Dedzināšana notiek ugunī, tas ir sāpīgs, bet nepieciešams process. Vai esi gatavs ar prieku pieņemt Dieva darbu tevis apdedzināšanā? To Viņš dara:

- lai mēs kļūtu stiprāki Viņā;
- lai būtu derīgāki Viņam. Mēs esam Dieva darbarīki, un Viņš mūs asina, uztur kārtībā.

Mūsu dzīves ir pilnas ar sāpēm, slimībām, problēmām un kārdinājumiem. Mēs nespējam saprast, kāpēc Dieva tā dara. Mums taču sāp! Varbūt tā ir tevis apdedzināšana. Varbūt Dievs manu sāpi lieto kā savu darbarīku pie mana līdzcilvēka. Faktiski katru savu problēmu mēs varam uzskatīt par Dieva dotu iespēju. Par manis kā Dieva instrumenta asināšanu, varbūt lietošanu priekš kaut kā man nezināma un neapjausta.

7. Un beidzot, rezultāts.

Tu būsi derīgs Dievam un draudzei. Tikai tā draudze varēs aug un veidoties. Ja mēs katrs šķīstīsimies.

Mālam ir arī ārstnieciskās īpašības. Mālu iesaka ādas, aknu, žultspūšļa un citu slimību gadījumos. Tos lieto, lai ārstētu sastiepumus, apdegumus, nobrāzumus. Tie baro ādu, locītavas un kaulus, stiprina imunitāti, kā arī atjauno šūnas. Māli attīra organismu no liekajām skābēm un toksīniem. Māls satur dažādus mikroelementus: kālijs, nātrijs, dzelzs, alumīnijs, varš, silīcijs, slāpekļis, magnijs, fosfors un rādijs, kas dabā citur sastopams reti. Rādija starojumam nespēj pretoties neviens vīruss vai mikrobs.

Tad, kad tu būsi šķīstījies, Dievs tevi varēs lietot kā ārstniecisku kompresi savā draudzē. Tu varēsi pasargāt draudzi no vīrusiem un mikrobiem, no saindēšanās; tu varēsi attīrīt Kristus Miesu no toksīniem.

Un savukārt Draudze – kā dziedinoša komprese pasaulei.

“Ja visi kristieši būtu Svētā Gara uguns aizdegti Dieva bērni, tad viņi varētu izmainīt pasaules politiku no savas lūgšanu istabas.”

Kaut vairāk šādu brīnišķīgu Dieva trauku draudzē būtu! Kaut mēs mazāk cīnītos viens pret otru, bet katrs ieliktu sevi kā māla piku Dieva rokās, lai Viņš pats mūs veido.

“Ja tad nu kāds nošķīstas no tādām lietām., tad viņš būs trauks godam, svēts, derīgs tam Kungam, sataisīts ikkatram labam darbam.”

Kad es pēdējo reizi mazgāju savu muti? To es skaidri atceros. Bet kad es šķīstīju savu sirdi? Vai negribam to darīt tagad?

Kungs, es gribu būt to vidū, kuru Pāvils piemin, uzrunājot Timoteju. Ņem mani! Dari pats mani par padevīgu mālu Tavās rokās un veido no manis sev derīgu trauku!

To es vēlu sev, draudzei kopumā un katram no mums.